

ÖREBRO UNIVERSITET

UTBILDNINGSPLAN

LÄRARPROGRAMMET, 120-220 POÄNG

Teacher Education Programme, 120-220 points

Utbildningsplanen är fastställd av sektionen för lärarutbildning den 29 september 2003.

1. ALLMÄNT

Lärarprogrammet omfattar all utbildning av lärare vid Örebro universitet och täcker därmed hela verksamhetsfältet från förskola till kommunal vuxenutbildning. Examenskraven uppnås genom studier inom tre utbildningsområden – ett allmänt utbildningsområde, ett med inriktningar och ett med specialiseringar. Profileringen mot verksamhetsfält, skolår och ämnen/ämnesområden sker genom de val som studenterna gör inom ramen för sina studier inom dessa tre utbildningsområdena.

Örebro universitet erbjuder ett stort mått av valfrihet inom lärarprogrammet. Valfriheten är inte begränsad till de för lärarprogrammet särskilt utvecklade kurserna. Inom de ramar som examensordning för grundutbildningen vid Örebro universitet ger är hela universitetets kursutbud, med vissa undantag, öppet för lärarprogrammets studenter. Detta ger den enskilde studenten möjlighet att i hög utsträckning själv skapa sin utbildning.

2. UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för grundläggande högskoleutbildning

Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(1 kap. 9 § högskolelagen(HL))

2.2 Mål för lärarexamen

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- bedöma och värdera elevers lärande och utveckling samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänskliga frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,
- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna. (högskoleförordningen (HF), bilaga 2,)

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet byggs upp av studier inom tre utbildningsområden – ett allmänt, ett med inriktningar och ett med specialiseringar.

Allmänt utbildningsområde

Det allmänna utbildningsområdet, som är gemensamt för alla blivande lärare, har två innehållsliga kärnor, en som utgörs av för läraryrket centrala kunskapsområden och en som utgörs av tvärvetenskapliga kunskapsområden. De centrala kunskapsområdena sätter frågor om demokrati och värdegrund, socialisation, lärande, kommunikation, specialpedagogik, utbildningsverksamheternas samhällsuppdrag samt om ekologiska betingelser och biologisk mångfald i fokus. Innehållet i det allmänna utbildningsområdet perspektiveras utifrån mångfaldsbegreppet, exempelvis genus, etnicitet, social grupp tillhörighet.

För alla blivande lärare gäller att de skall läsa 60 poäng inom det allmänna utbildningsområdet, varav minst 10 poäng skall vara verksamhetsförlagda. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ger möjlighet till lärande i arbetet samt utvecklar förmågan till reflektion. Allmänt utbildningsområde har till stora delar ett innehåll som är relevant oberoende av mot vilka verksamheter examen riktas.

Utbildningsområde med inriktningar

Lärarprogrammet ger möjlighet till studier inom olika inriktningar (se bilagor):

- biologi, fysik eller kemi
- idrott och hälsa
- matematik
- moderna främmande språk
- musik
- natur och skapande
- naturvetenskap
- samhällskunskap
- specialpedagogik
- svenska
- teckenspråk

Frågor om ämnesinnehållet står i fokus, men även betingelserna för hur lärande sker hos barn och elever inom respektive ämnesområde studeras. Beroende på vilka åldersgrupper och verksamhetsfält man som student är inriktad mot kommer innehållet i inriktningsstudierna att variera något, liksom också kopplingen till specialiseringsstudierna. I inriktningsstudierna skall ingå verksamhetsförlagd utbildning omfattande 10 poäng och didaktiska studier omfattande 10 poäng.

Inriktningarna väljs antingen vid ansökan till programmet eller under utbildningens gång. En närmare beskrivning av de olika inriktningarna återfinns i bilagorna a - k.

Utbildningsområde med specialiseringar

Utbildningsområdet innehåller två typer av kurser:

- kurser som är särskilt framtagna för lärarprogrammet
- kurser som, inte är särskilt utvecklade för lärarprogrammet, men i relation till den enskilde studentens övriga studieval fyller kravet på att utgöra en breddning och/eller fördjupning och/eller perspektivering. I den senare kategorin faller, med några få undantag och förutsatt att behörighetsvillkoren uppfylls, hela universitetets kursutbud.

Specialiseringsstudierna skall för den enskilde studenten omfatta minst 20 poäng. Den övre gränsen för specialiseringsstudiernas omfång beror på vilka val studenten gör ifråga om inriktningsstudier samt omfattningen på examen.

Verksamhetsförlagd utbildning

De verksamhetsförlagda delarna av utbildningen finns inom allmänt utbildningsområde och utbildningsområde med inriktningar och genomförs i samverkan mellan universitet och olika samverkansområden. De teoretiska studierna kopplas till den pedagogiska yrkesverksamheten, så att beprövad erfarenhet och vetenskapligt grundad kunskap i samspel kan bidra till att tänkandet kring och handlandet i yrkesverksamheten utvecklas. Dessutom skall studenterna följa utvecklingen i den pedagogiska verksamheten under en längre period för att därigenom fördjupa sin förståelse för de villkor som finns lokalt. De skall också knytas till ett lärarlag, för att på så sätt få delta i det kollektiva arbetet med lärarens alla arbetsuppgifter.

De delar av den verksamhetsförlagda utbildningen som inte direkt är knutna till ämne/ämnensområde, men som ändå är väsentliga att ta del av för den blivande läraren skall tydliggöras i respektive kursplan. Innehållet i dessa delar är för allmänt utbildningsområde

- möjlighet till lärande i arbetet

- tillfälle att utveckla yrkeskunskaperna och öva förmågan till reflektion.

Dessutom bör förtrogenhetskunskap som samtal med barn, elever och föräldrar samt arbete i arbetslag ingå.

Inom utbildningsområdet med inriktningar skall den verksamhetsförlagda utbildningen behandla de delar av ämnes- och ämnensområdesstudierna som fördjupar kunskaperna om betingelser för lärande. Dessa delar av den verksamhetsförlagda utbildningen skall konkretiseras på varje samverkansområde. Utifrån områdets specifika karaktär formuleras ett innehåll som studenterna ska ta del av under sin verksamhetsförlagda utbildning. Den här delen av utbildningen ska dokumenteras och dokumentationen ska utgöra ett underlag för reflektioner, som också ska dokumenteras. Den samlade dokumentationen sparas genom hela lärarutbildningen.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Kurser inom allmänt utbildningsområde

- Pedagogik med didaktisk inriktning A, 20 poäng

- Pedagogik och didaktik som forskningsområde, 4 poäng
- Pedagogik och didaktik i skolan I, 5 poäng
- Lärares uppdrag och arbete, 3 poäng
- Utbildning och demokrati, 4 poäng
- Kommunikation och lärande, 4 poäng

- Pedagogik med didaktisk inriktning B, 20 poäng

- Ekologiskt hållbar framtid, 5 poäng
- Pedagogik och didaktik i skolan II, 5 poäng
- Introduktion till det specialpedagogiska forsknings- och utbildningsområdet, 5 poäng
- Valbar kurs, 5 poäng (se kursplanen)

Dessa kurser innehåller vardera 5 poäng verksamhetsförlagd utbildning. I kursen Pedagogik med didaktisk inriktning A, 20 poäng, löper den verksamhetsförlagda utbildningen om 5 poäng parallellt med de övriga delkurserna. I Pedagogik med didaktisk inriktning B, 20 poäng, utgör den verksamhetsförlagda utbildningen om 5 poäng en sammanhängande delkurs.

Studenter antagna till sökalternativen öppen ingång, inriktning naturvetenskap, inriktning matematik, inriktning moderna främmande språk, inriktning svenska och inriktning teckenspråk startar studierna inom allmänt utbildningsområde med kursen pedagogik med didaktisk inriktning A, 20 poäng, och läser därefter inriktningsstudierna.

Studenter antagna till sökalternativen inriktning biologi, fysik eller kemi,

inriktning idrott och hälsa, inriktning natur och skapande och inriktning samhällskunskap startar studierna med vald inriktning och läser därefter kursen Pedagogik med didaktisk inriktning A, 20 poäng.

Studenter antagna till sökalternativ inriktning musik startar studierna med inriktningsstudier som läses parallellt med Pedagogik med didaktisk inriktning A, 20 poäng. Varje delkurs läses sammanhängande och samordnas med övriga studenters studier inom Pedagogik med didaktisk inriktning A.

- Pedagogik med didaktisk inriktning C I, 20 poäng

(Alternativ då examensarbetet skrivs inom allmänt utbildningsområde)

- Pedagogik som vetenskap, med inriktning mot didaktik, 5 poäng
- Specialkurs, 5 poäng
- Examensarbete, 10 poäng

- Pedagogik med didaktisk inriktning C II, 20 poäng.

(Alternativ då examensarbete 10 poäng skrivs inom inriktning eller som specialisering.)

- Pedagogik som vetenskap, med inriktning mot didaktik, 5 poäng
- Valbar kurs, 5 poäng (se kursplan)
- Valbar kurs, 5 poäng (se kursplan)
- Valbar kurs, 5 poäng (se kursplan)

Kurser inom utbildningsområdet med inriktningar (se respektive inriktningsbilaga).

3.3 Studieformer

Undervisningen sker bl.a. i form av föreläsningar och seminarier. Inom vissa av kurserna förekommer dessutom laborationer och exkursioner i varierande grad. För närmare information se respektive kursplan.

Inom det allmänna utbildningsområdet och inriktningarna ingår verksamhetsförlagd utbildning. För närmare information se respektive kursplan.

3.4 Obligatorisk närvaro

Obligatorisk närvaro förekommer inom alla de tre utbildningsområdena och framgår av kursplanen för respektive kurs. Av kursplanerna framgår också i vilken utsträckning obligatorisk närvaro krävs under den verksamhetsförlagda utbildningen.

3.5 Tröskelregler

Inom programmet gäller de tröskelregler som respektive kurs uppställer.

Oavsett var studenten väljer att skriva sitt examensarbete är delkurs C:1 Pedagogik som vetenskap, med inriktning mot didaktik, 5 poäng en obligatorisk kurs för samtliga studenter på programmet med undantag för de studenter som läser inriktning specialpedagogik. Dessa studenter läser kursen Specialpedagogik som vetenskap och metod, 5 poäng.

3.6 Examensarbete

För att erhålla lärarexamen krävs ett examensarbete om 10 poäng. Examensarbetet kan fullgöras inom allmänt utbildningsområde eller fördjupande specialiseringsstudier, men skall oberoende av var det görs fylla kraven för en C-uppsats inom det utbildningsvetenskapliga området. Examensarbetet kan med fördel knytas till pågående forsknings- eller utvecklingsprojekt inom samverkansskolorna och/eller till de forskningsprojekt vid Örebro universitet som är relevanta för lärarstudenter.

Skrivande av examensarbete ingår ej i inriktningsstudierna. Examensarbete som behandlar frågor med koppling till inriktningens innehåll skall istället skrivas inom allmänt utbildningsområde (PDI C) eller, i förekommande fall, inom ramen för fördjupande specialiseringskurser.

4. MÖJLIGHET TILL INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Lärarprogrammet ger möjlighet till internationellt studentutbyte.

5. BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator) (6 kap. 10§ HF).

Som betyg skall användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd om inte högskolan föreskriver annat betygssystem (6 kap. 11 § HF). Se Tentamensordning för grundutbildning vid Örebro universitet.

6. EXAMEN

Lärarexamen, 120-220 poäng
(*Degree of Bachelor/Master of Education*)

Omfattning

Lärarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 120, 140, 160, 180, 200 eller 220 poäng. Utbildningen skall omfatta följande tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng mot ämne eller ämnesområde och ett utbildningsområde med en specialisering om minst 20 poäng. Inom det allmänna utbildningsområdet skall de tvärvetenskapliga ämnesstudierna omfatta minst 30 poäng.

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i

- förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år och fritidshem samt för undervisning i modersmål krävs minst 140 poäng,
- grundskolans senare år och i gymnasieskolan, dock inte yrkesämnen i gymnasieskolan, krävs 180 poäng inklusive en respektive två fördjupning(ar) till minst 60 poäng i relevant(a) ämne(n) eller ämnesområde(n).

För undervisning i yrkesämnen i gymnasieskolan krävs 120 poäng. I stället för inriktning och specialisering krävs omfattande yrkeserfarenhet samt relevant högskoleutbildning om minst 60 poäng eller motsvarande utbildning.

För undervisning i svenska respektive samhällskunskap i grundskolans senare år krävs minst 60 poäng och i gymnasieskolan minst 80 poäng i ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen. För undervisning i modersmål krävs inriktning om minst 60 poäng i relevant ämnesområde. (HF, bilaga 2)

Mål, se punkt 2.2.

Studier inom Lärarprogrammet ger också möjlighet till generella examina. För ytterligare information se Examensordning för grundutbildningen vid Örebro universitet

7. BEHÖRIGHET FÖR TILLTRÄDE TILL PROGRAMMET

Inriktning biologi, fysik och kemi

G.16 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma D, Fy B, Ke B, Bi B)

Inriktning idrott och hälsa

G.18 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A, Nk A+B, Id A+B)

Inriktning matematik

G.15 (Sv B/Sv2, En B, Sh A, Ma D, Hi A, Fy B, Ke A, Bi A) med dispens från Hi A, Fy B, Ke A och Bi A

Inriktning moderna främmande språk

G.14 (Sv B/Sv2 B, En B, Ma A, Sh A, aktuellt språk lägst C-språk kurs B) med dispens från Ma A

Inriktning musik

G.11 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A) samt godkänt antagningsprov

Inriktning natur och skapande

G.1 (SvB/Sv2B, En B, Ma A, Sh A)

Inriktning naturvetenskap

G.12 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B (alt Fy A, Ke A, Bi A) med dispens från Hi A

Inriktning samhällskunskap

G.11 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma, A)

Inriktning svenska

G.11 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A)

Inriktning teckenspråk

G.1 (Sv B/Sv2B, En B, Sh A, för hörande och hörselskadade godkänt basår i svenskt teckenspråk, 2-årig teckenspråkslinje från folkhögskola eller motsvarande, alternativt godkänt resultat av testning i teckenspråksfärdighet.)

Öppen ingång

G.11 (Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A)

8. URVAL, PLATSGARANTI OCH FÖRTUR

8.1 Urval

Central antagning

Endast betygsurval och provurval tillämpas, utom i inriktning musik.

Lokal antagning för Inriktning musik.

Urval görs genom antagningsprov.

8.2 Platsgaranti och förtur

Studering som antagits till programmet har platsgaranti till universitetets samtliga kurser där den studerande uppfyller den särskilda behörigheten. Endast ett fåtal kurser är undantagna platsgarantin. Se Antagningsordning för grundutbildningen) vid Örebro universitet. Universitetets mål är att alla studenter skall antas på sitt förstahandsval.

9. TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING (HF 6 kap. 12-14 §§)

Beslut om tillgodoräknande av kurs i en generell examen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat chefen för utbildnings- och forskningsavdelningen att besluta i rutinfall. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att besluta om tillgodoräknande i komplicerade fall.

Beslut om tillgodoräknande av kurs i en yrkesexamen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att fatta dessa beslut.

Beslut om tillgodoräknande av del av kurs fattas av examinator (HF 6:10).

10. ÖVRIGT

Uppstår tveksamhet om en students möjligheter att med godkänt resultat fullfölja utbildningen eller om dennes lämplighet att utöva läraryrket, skall berörd handledare eller kontaktperson på samverkansområdet via ansvarig studierektor initiera en prövning av om studenten bör avrådas att fullfölja utbildningen.